

PRÍHOVOR

Rok končí, rok začína

Na konci roka sa zvykne bilancovať, čo uplynulý rok priniesol a čo možno čakať v tom nadchádzajúcom. Využijem preto tento priestor na stručné zhodnotenie zmien, ktoré sa počas roka 2008 udiali v podnikateľskom prostredí na Slovensku.

Hospodárska politika sa vyvíjala v trende stanovenom súčasnou vládou v minulosti. Pozitívom je udržanie makroekonomického vývoja v medziach Maastrichtských kritérií. Na druhej strane vláda dostatočne nevyužila dobre naštartovanú ekonomiku na ďalšie reformy v podnikateľskom prostredí, najmä v oblasti odvodov. Nebadať snahy o znižovanie výdavkov verejnej správy, keď aktivity a deklarované zámyery majú skôr opačnú tendenciu. Aj v roku 2008 boli pomerne často rôznymi opatreniami zneisťovaní investori, najmä v oblasti energetiky, zdravotníctva, obchodu a bankovníctva.

Na zhodnotenie uplynulého roka možno využiť Index podnikateľského prostredia (IPP), prostredníctvom ktorého PAS zaznamenala postupné znižovanie kvality

podnikateľského prostredia na Slovensku v roku 2008. V problematických oblastiach, ktoré podnikateľov najviac obmedzujú, neboli zaznamenané žiadne zlepšenia. Okrem zriadenia jednotných kontaktných miest sa podnikatelia nedočkali žiadnych ďalších reforiem, ktoré by uľahčili podnikanie a boli ďalším impulzom na dosahovanie silného hospodárskeho rastu. Bariér je pritom viac ako dosť: zlá vymáhateľnosť práva, neefektívny sociálny systém, netransparentné verejné obstarávanie, korupcia, byrokracia.

Za posledný rok sa IPP prepadol z hodnoty 120,9 na 115,3 bodu a vykázal najhoršiu hodnotu za posledné 4 roky. Najväčšie prepady za uplynulý rok zaznamenali funkčnosť súdnicstva, vymáhateľnosť práva, uplatňovanie rovnosti pred zákonom, stabilita a zrozumiteľnosť legislatívy, funkčnosť politického systému v krajine, korupcia a byrokracia. Mierne zlepšenie za uplynulý rok vykázali položky prístup k finančným zdrojom (a to i napriek miernemu zhoršeniu po prepuknutí krízy), stálosť výmenného menového kurzu a regulácia zahraničného obchodu.

Roku 2009 budú dominovať dve témy: euro a svetová finančná kríza. Od zavedenia eura PAS očakáva zjednodušenie podnikania na Slovensku, zníženie nákladov podnikov a garanciu zodpovednej makroekonomickej politiky vlády v medziach paktu stability a rastu. Finančná kríza s najväčšou pravdepodobnosťou nespôsobí našej ekonomike vážnejšie problémy. Podľa nedávneho prieskumu podnikatelia očakávajú pokles tržieb a zisku približne o 10 % oproti pôvodným plánom a pokles investícií o 16,5%. Škoda len, že ani v nadchádzajúcom roku sa podnikatelia pravdepodobne nedočkajú žiadnych zásadných zmien, ktoré by im uľahčili život. Napriek tomu prajem všetkým podnikateľom veľa úspechov v novom roku 2009 a aby v ňom zažívali viac radosti a menej starostí ako v roku predchádzajúcom.

Róbert Kičina
výkonný riaditeľ PAS

OBSAH

TOP Z BRUSELU

EÚ V SKRATKE	2
SPRÁVY Z EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU ...	3
SEKTOROVÉ SPRÁVY	4
HOSPODÁRSTVO	4
ŠTÁTNA POMOC	7
REGULÁCIE	9
EURÓPSKA KOMISIA A SLOVENSKO	10
VZDELÁVANIE	12
NA LINKE BRUSEL - BRATISLAVA	13

1. JESENNÁ HOSPODÁRSKA PROGNOZA NA ROKY 2008 – 2010
2. KOMISIA ZAČÍNA ROZSIAHLY PLÁN NA OBNOVU RASTU A ZAMESTNANOSTI S CIELOM POSILNIŤ DOPYT A OZDRAVIŤ DÔVERU V EURÓPSKE HOSPODÁRSTVO
3. FOND PRE VONKAJŠIE HRANICE NA ROKY 2007 – 2013
4. EURÓPSKY FOND PRE INTEGRÁCIU ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV TRETÍCH KRAJÍN NA OBDOBIE ROKOV 2007 – 2013

1. Jesenná hospodárska prognóza na roky 2008 – 2010: rast HDP v EÚ a eurozóne stagnuje

Hospodársky rast Európskej únie by mal v roku 2008 dosiahnuť 1,4 %, teda len polovičnú hodnotu v porovnaní s rokom 2007. V roku 2009 by mal klesnúť ešte výraznejšie na 0,2 % a k jeho postupnému zvýšeniu na 1,1 % by malo dôjsť v roku 2010.

Viac na strane 4.

2. Komisia začína rozsiahly plán na obnovu rastu a zamestnanosti s cieľom posilniť dopyt a ozdraviť dôveru v európske hospodárstvo

Európska komisia predložila podrobný plán, ktorý má podporiť zotavenie európskeho hospodárstva zo súčasnej hospodárskej krízy. Plán vyzýva na včasný, cielený a časovo obmedzený fiškálny stimul vo výške približne 200 miliárd EUR alebo 1,5 % z HDP EÚ, pričom sa využijú jednak vnútroštátne rozpočtové prostriedky (približne 170 miliárd EUR, 1,2 % HDP), ako aj rozpočtové prostriedky EÚ a Európskej investičnej banky (približne 30 miliárd EUR, 0,3 % HDP).

Viac na strane 6.

3. Z najnovšieho hodnotenia vyplýva, že členské štáty smerujú k lepšie cielenej pomoci

Z najnovšej hodnotiacej tabuľky štátnej pomoci vypracovanej Európskou komisiou vyplýva, že členské štáty v čoraz väčšej miere využívajú možnosti ponúkané nedávno revidovanými pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci, aby boli schopné poskytovať lepšie zacielenú pomoc.

Viac na strane 7.

4. Komisia prijíma návrh na reguláciu činnosti ratingových agentúr

Európska komisia predložila návrh nariadenia o ratingových agentúrach. Tento návrh je súčasťou balíka návrhov na riešenie finančnej krízy. Nové pravidlá sú koncipované tak, aby sa zabezpečila vysoká kvalita úverových ratingov a aby sa do týchto ratingov nepremietali konflikty záujmov, ktoré sa s vykonávaním ratingu bezprostredne spájajú.

Viac na strane 9.

5. Fond pre vonkajšie hranice na roky 2007 – 2013: Slovenská republika

Komisia prijala viacročný program v rámci Fondu pre vonkajšie hranice na roky 2007 – 2013 pre Slovenskú republiku v odhadovanej sume 10,3 milióna EUR.

Viac na strane 10.

6. Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na obdobie rokov 2007 – 2013

Komisia prijala viacročný program Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na obdobie rokov 2007 – 2013 v odhadovanej výške 4,6 milióna EUR, ktorý bude uplatňovať Slovenská republika.

Viac na strane 11.

7. Teraz už online: „Europeana“ - digitálna knižnica Európy

Europeana - multimedialná online knižnica Európy sa sprístupní verejnosti. Používatelia internetu z celého sveta odteraz na stránke www.europeana.eu získajú prístup k viac ako dvom miliónom kníh, máp, nahrávok, fotografií, archívnych dokumentov, malieb a filmov z národných knižníc a kultúrnych inštitúcií 27 členských štátov.

Viac na strane 13.

SPRÁVY Z EURÓPSKEHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO VÝBORU

Európa: dobiehať alebo viesť?

Východisková situácia

Hospodárska výkonnosť Európy sa za posledných 50 rokov neustále zlepšovala a znížila tak zaostávanie z 19. storočia a prvej polovice 20. storočia. Čo sa týka produktivity práce za hodinu, dosiahla Európa takmer úroveň USA, hoci HDP na obyvateľa stagnuje na úrovni okolo 70 % úrovne USA. Proces dobiehania sa však nečakane prerušil v roku 1995 a nasledovala fáza, počas ktorej rástli USA rýchlejšie než Európa. Za podstatný dôvod zrýchlenia hospodárskej výkonnosti USA sa považuje rýchlejšia integrácia nových technológií – v tomto prípade informačných a komunikačných technológií. USA reagovali vo vývoji ako aj v šírení týchto technológií rýchlejšie ako väčšina európskych štátov.

Rôzna rýchlosť vo vývoji a integrácii nových technológií však neplatí len pre informačné a komunikačné technológie, ale je dôsledkom etablovaného systému hospodárskej politiky. USA – ako priekopník množstva nových technológií – budujú na výrazne trhovo orientovanom systéme s celosvetovo vedúcimi univerzitami a výskumnými inštitúciami, vysokokvalifikovanými pracovnými silami zo všetkých regiónov sveta, vysokou ochotou riskovať, rýchlym rastom novozaložených podnikov a homogénnym vnútorným trhom.

Európske štáty naproti tomu vytvorili štruktúry a zaviedli opatrenia hospodárskej politiky, ktoré napomôžu procesu dobiehania a umožnia rýchle rozšírenie technológií. Vysoká miera investícií bola a je viditeľným znakom tohto prístupu, ako aj vzdelávacie systémy orientované výraznejšie na povolanie, štruktúry financovania inovácií zamerané na minimalizáciu rizika, menší objem investícií do terciárneho vzdelávania a často nedostatočný ďalší vývoj produktov a technológií.

Slabý európsky rast posledných rokov naznačuje, že rastový potenciál stratégie dobiehania je v mnohých oblastiach z veľkej miery vyčerpaný. Prechod od stratégie dobiehania k pozícii na čele si však vyžaduje ďalekosiahle zmeny, ktoré sú v Európe ešte len na začiatku a ktoré sa často presadzujú len s ťažkosťami. S postupným približovaním sa k technologickému hranici sa stávajú nezávislé a radikálne (v zmysle trhových novínok)

inovácie najpodstatnejším zdrojom rastu. Aby sa tento spôsob podporil, je potrebné prebudovať rôzne oblasti (napr. vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie, reguláciu produktov a trhu práce, makroekonomické riadenie), ktoré boli v minulosti označené za faktory úspechu procesu dobiehania. Potreba zmeny v Európe vyplýva však aj zo súčasných výziev, medzi ktoré patria klimatické zmeny, globalizácia, demografický vývoj, znižovanie zásob surovín a energie. Je pritom dôležité vytvoriť štruktúry, ktoré budú rýchlo reagovať na nové výzvy a vygenerujú sociálne a ekologicky prijateľné a konkurencieschopné riešenia.

V konečnom dôsledku ide o vytvorenie systému, ktorý bude rýchlo a flexibilne reagovať na existujúce výzvy. Táto iniciatíva sa zakladá na presvedčení, že budúce náklady súčasnej pasivity budú oveľa vyššie ako náklady na opatrenia, ktoré treba v súčasnosti prijať. To vo veľkej miere platí aj – no nie výlučne – pre opatrenia v oblasti politiky životného prostredia. Práve v tejto oblasti zohrávala Európa v minulosti priekopnícku úlohu, ktorá sa má upevniť dôsledným pokračovaním zvolenej stratégie. To zabezpečí prínos v priemyselno-politickej (first mover advantage), spoločenskej a ekologickej oblasti, ktorý môže vyplývať z opatrení na ochranu životného prostredia prostredníctvom harmonizovaných environmentálnych právnych predpisov, štandardizácie, ako aj podpory inovácií v oblasti environmentálnej techniky a prostredníctvom podpory sociálnych inovácií.

Záver

Klimatické zmeny, demografické zmeny, globalizácia, nedostatok surovín a energie povedú k ďalekosiahlym hospodárskym a spoločenským zmenám v Európe. Dosah na životnú úroveň a konkurencieschopnosť Európy závisí v značnej miere od toho, či sa podarí včas prijať správne opatrenia. Nevyhnutnosť najsť inovatívne odpovede na nové výzvy vyplýva aj z európskeho procesu dobiehania, ktorý bol v mnohých oblastiach úspešne ukončený. Dosiahnutím technologickú hranicu sa nezávislé inovácie stávajú najpodstatnejším faktorom rozvoja, to si však vyžaduje zmeny v oblastiach, ktoré sa

dlho považovali za faktory úspechu (napr. vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie). Podpora súdržnosti v rámci Spoločenstva je v tejto súvislosti rovnoprávnym cieľom. Existujúca potreba prispôbiť sa vystaví európsky sociálny model skúške, ktorej výsledok rozhodne o kvalite života terajšej i budúcej generácie. Pri riešení týchto výziev bude mať sociálny dialóg a dialóg v rámci občianskej spoločnosti so všetkými relevantnými aktérmi dôležitú, formujúcu úlohu.

V každom prípade je potrebná väčšia prispôbitosť a vyššia rýchlosť adaptácie, aby sa zvládli nastávajúce výzvy a aby sa uvoľnil ďalší rozvojový potenciál Európy. Lisabonská stratégia stanovila ciele, ktoré sú vo veľkej miere v súlade s touto perspektívou a sú pre Európu dôležité. Zároveň však často nebol jasný rozsah potrebného prispôbenia a premena stanovených cieľov na hospodársko-politické stratégie bola často príliš pomalá. Dôsledky tohto postupu sú známe a teraz je potrebné vyvinúť nové úsilie, aby sme sa intenzívnejšie zamerali na tieto ciele. Preto sa navrhuje dlhodobou zvyšovať prostriedky na realizáciu Lisabonskej stratégie.

Zároveň je jasné, že nemôže existovať stratégia, ktorá by bola vhodná pre všetkých, a v niektorých oblastiach politiky musí každý členský štát dosahovať európske ciele prostredníctvom vlastného súboru opatrení prispôbeného vnútroštátnym podmienkam, aby sa zaručil efektívny výkon politiky. Prítom je potrebné rešpektovať komplementaritu medzi opatreniami na európskej úrovni a opatreniami v členských štátoch. Rovnaké požiadavky na komplementaritu platia samozrejme aj pre opatrenia prijaté na európskej úrovni. V prípade horizontálnych oblastí politiky – t. j. tém, ktoré sú v kompetencii rôznych generálnych riaditeľstiev – sa musí stratégia tiež zrealizovať koordinovane. Komplementarita vyplýva v oboch prípadoch z explicitnej spolupráce a koordinácie politických stratégií a opatrení, ktoré sa vypracujú a realizujú spoločne.

V súčasnosti sa veľa hovorí o spolupráci a koordinácii, no v skutočnosti sa uplatňujú len v malej miere. To treba zmeniť, aby sa mohli maximalizovať kladné účinky vyplývajúce z koordinovanej realizácie. Aj na úrovni členských štátov možno zvýšiť efektivitu pri

koncepcii a realizácii opatrení prostredníctvom intenzívnejšej spolupráce. Na podporu tohto procesu by sa mala časť dodatočných prostriedkov vyhradiť výlučne na rozvíjanie kooperatívnych programov medzi európskou úrovňou a členskými štátmi. Prístup k týmto prostriedkom by sa mal umožniť až vtedy, keď sa vypracujú opatrenia, ktoré budú vyslovene zosúladené a povedú k dosiahnutiu spoločných cieľov.

Európa stojí pred touto výzvou predovšetkým preto, lebo len v niektorých členských štátoch boli vytvorené predpoklady pre prácu na čele vývoja. Mnohé členské štáty ešte nezvládli prechod z fázy dobiehania k výrobe na technologickej hranici. V súvislosti s prechodom k hospodárstvu založenému na poznatkoch vzniká zvýšený dopyt po vyššie kvalifikovaných pracovných silách. Na riešenie tejto situácie sú potrebné stredno- a dlhodobé prognózy potrebnej kvalifikačnej úrovne pracovných síl, ktoré sú základom pre nevyhnutnú reštrukturalizáciu v oblasti vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie.

Na riešenie existujúcich problémov a na zlepšenie hospodárskej výkonnosti sú potrebné štruktúry vo vede a výskume, ktoré povedú k špičkovým výkonom. V tejto oblasti je tiež potrebné vytrvalé úsilie zamerané na rozvoj výstupov výskumu i vzdelávania a v medzinárodnom meradle na priblíženie sa vedúcim krajinám. Na európskej úrovni zaviedla obnovená Lisabonská stratégia už niekoľko zmien, ktoré nás nasmerujú na túto cestu. Európska rada pre výskum a Európsky

technologický inštitút urýchlia tento proces zmien. V budúcnosti je potrebné ešte viac rozšíriť investície do týchto štruktúr a motivovať tak členské štáty k uplatňovaniu vzájomne sa dopĺňajúcich stratégií. Okrem toho je nevyhnutné ďalej podporovať úzku spoluprácu podnikov a akademických, univerzitných a výskumných spoločenstiev a pomocnú infraštruktúru, ako napr. vedecké, inovačné, technologické a priemyselné parky.

Popri investíciách do pracovných síl a vedeckých systémov je v rámci podpory výskumu v členských štátoch potrebná výrazne širšia podpora rizikových inovačných projektov, zlepšenie pri ochrane vlastníckych práv (napríklad európsky patent a opatrenia proti produktovému pirátstvu), regulácie na výrobných a pracovných trhoch podporujúce inovácie, možnosti financovania primerané riziku, opatrenia na stimuláciu dopytu po inováciách (napr. vnútorný trh, verejné obstarávanie, vedúce trhy), viac mobility na všetkých úrovniach a primeraná politika hospodárskej súťaže a makropolitika. Výsledkom úspešnej realizácie týchto politických prístupov bude výrazne zintenzívnené úsilie v oblasti inovácií a tým aj vyššie výdavky na výskum a vývoj.

V konečnom dôsledku ide o vytvorenie systému, ktorý bude rýchlo a flexibilne reagovať na existujúce výzvy. Táto iniciatíva sa zakladá na presvedčení, že budúce náklady súčasnej pasivity budú oveľa vyššie ako náklady na opatrenia, ktoré treba v

súčasnosti prijať. To vo veľkej miere platí aj – no nie výlučne – pre opatrenia v oblasti politiky životného prostredia. Práve týmito opatreniami zohrávala Európa v minulosti priekopnícku úlohu, ktorá sa má upevniť dôsledným pokračovaním zvolenej stratégie. To zabezpečí prínos v priemyselno-politickej (first mover advantage), spoločenskej a ekologickej oblasti, ktorý môže vyplývať z opatrení na ochranu životného prostredia prostredníctvom harmonizovaných environmentálnych právnych predpisov, štandardizácie, podpory inovácií v oblasti environmentálnej techniky a podpory sociálnych inovácií.

Ak má progresívna stratégia tohto druhu uspieť aj v praxi, musia ju podporovať aj obyvatelia. Ak ľudia nebudú považovať zmeny za potrebné a ak ich prínos nebude viditeľný alebo bude rozdelený nerovnomerne, nebudú ochotní prispôbiť sa ani v rámci celej spoločnosti, ani individuálne. Pre formovanie a komunikáciu sú nevyhnutné inštitúcie občianskej spoločnosti. Predpokladom pre akceptáciu je samozrejme možnosť ovplyvňovať podobu stratégie a opatrení. Ak sa podarí už v prípravnej fáze presadiť široké zapojenie a diskusiu, zvyšuje sa pravdepodobnosť, že vznikne spoločný projekt. Hoci pre diskusie o pokračovaní Lisabonskej stratégie je už takmer neskoro, mal by sa napriek tomu podniknúť pokus zapojiť do tohto procesu široké vrstvy angažovanej verejnosti.

SEKTOROVÉ SPRÁVY

HOSPODÁRSTVO

Jesenná hospodárska prognóza na roky 2008 – 2010: rast HDP v EÚ a eurozóne stagnuje

Hospodársky rast Európskej únie by mal v roku 2008 dosiahnuť 1,4 %, teda len polovičnú hodnotu v porovnaní s rokom 2007. V roku 2009 by mal klesnúť ešte výraznejšie na 0,2 % a k jeho postupnému zvýšeniu na 1,1 % by malo dôjsť v roku 2010 (v prípade eurozóny by mal hospodársky rast v uvedených rokoch dosiahnuť 1,2 %, 0,1 % a 0,9 %). Z jesenných prognóz Komisie vyplýva, že ekonomiky EÚ sú vo výraznej miere ovplyvnené finančnou krízou, čím sa komplikuje možnosť nápravy trhu s nehnuteľnosťami v niekoľkých ekonomikách v čase rýchleho oslabovania zahraničného dopytu. Hoci sa vďaka významným prijatým opatreniam zameraným na stabilizáciu finančných trhov podarilo

sčasti obnoviť dôveru, situácia je aj naďalej neistá a riziká uvedené v prognózach sú značné. Z tohto dôvodu sa predpokladá, že miera zamestnanosti bude v rokoch 2009 – 2010 rásť len minimálne v porovnaní s vývojom v rokoch 2007 – 2008, keď bolo vytvorených 6 miliónov nových pracovných miest. Ďalej sa očakáva, že počas sledovaného obdobia dôjde k zvýšeniu nezamestnanosti o 1 percentuálny bod potom, ako sa viac ako desaťročie udržiavala na najnižšej úrovni. Pozitívnu stránkou je znižovanie inflačných tlakov vďaka poklesu cien ropy a klesá aj riziko druhotných účinkov. Potom, ako sa v súvislosti s rozpočtom dosiahli najlepšie výsledky od roku 2000, sa vo všeobecnosti

očakáva zhoršenie, pričom záchranné balíky by mohli viesť k zvyšovaniu verejného dlhu.

„Hospodárske vyhliadky do budúcnosti sa značne obmedzili kvôli finančnej kríze, ktorá zasiahla hospodárstvo Európskej únie. Kríza sa počas jesene prehĺbila a má negatívny vplyv na obchodovanie a dôveru spotrebiteľov. Situácia v rozvíjajúcich sa ekonomikách je v súčasnosti o niečo lepšia ako v EÚ a v USA, ale dokonca ani v ich prípade sa nepredpokladá, že sa ich kríza nedotkne. Podobne ako v prípade finančného sektora musíme prijať koordinované opatrenia na úrovni EÚ, aby sme podporili hospodársku oblasť. Komisia minulý týždeň ustanovila

rámec záchranných opatrení, cieľom ktorého je posilniť investície a podporiť zamestnanosť a dopyt. Uvítame stanoviská členských štátov a predovšetkým spoločný prístup na úrovni EÚ."

V uverejnenej hospodárskej prognóze Komisie sa predpokladá prudké zníženie hospodárskeho rastu EÚ na 1,4 % v roku 2008. V roku 2007 dosahoval rast 2,9 %. Očakáva sa, že hospodárstvo EÚ bude v roku 2009 stagnovať na úrovni 0,2 % predtým, ako dôjde k jeho zvýšeniu na 1,1 % v roku 2010. V prípade eurozóny príslušné hodnoty v uvedených rokoch predstavujú 1,2 %, 0,1 % a 0,9 %. V roku 2007 to bolo 2,7 %.

Výrazné spomalenie celosvetového rastu

Potom, ako sa v rokoch 2004 – 2007 dosiahla výnimočne vysoká miera celosvetového rastu v priemere 5 %, tento rok sa predpokladá jeho značné spomalenie na 3,75 % a v roku 2009 na 2,25 %. Najviac budú zasiahnuté najmä rozvinuté ekonomiky, ale dôsledky krízy v čoraz väčšej miere pocitujú aj rozvíjajúce sa ekonomiky. Okrem finančnej krízy sú dôvodom spomalenia rastu aj prebiehajúce úpravy v cenách domov v mnohých ekonomikách, ako aj oneskorené účinky vysokých cien komodít. V priebehu roku 2010 sa očakáva postupné zvyšovanie rastu vďaka stabilizácii finančných trhov a dôjde tak k zvýšeniu dôvery a podpore obchodovania.

Vyhliadky do budúcnosti ale stále zatiaľ neistota, kto bude v konečnom dôsledku znášať bremeno úverových strát a aký bude ich rozsah. Podmienky financovania sa podstatne sprísnilo a bez ohľadu na nedávnu rekapitalizáciu sa očakáva, že bankový sektor bude pokračovať v procese znižovania zadlženosti a obmedzí pôžičky.

Pochmúrne vyhliadky pre EÚ

Vychádzajúc z týchto rámcových podmienok a ďalšieho zhoršovania prieskumných a konkrétnych údajov z uplynulých mesiacov sa

v súčasnosti očakáva zníženie HDP v treťom štvrťroku 2008 v EÚ aj v eurozóne. A vzhľadom na to, že niekoľko ekonomík EÚ už postihla recesia alebo im ešte len hrozí, vyhliadky do budúcnosti ostávajú aj naďalej pochmúrne.

Investície, ktoré v uplynulom období hospodárskeho rastu predstavovali kľúčovú hybnú silu, postihol v súčasnosti obzvlášť náhly pokles, ktorý odráža vplyv viacerých otrasov: slabného dopytu a podstatného zníženia dôvery investorov, sprísnených podmienok financovania a zníženia objemu finančných úverov.

V týchto neistých časoch sa očakáva pokračovanie útlmu spotreby, aj napriek tomu, že rast čistých príjmov by sa mal znovu upraviť vďaka znižovaniu inflačných účinkov vyšších cien komodít.

Očakáva sa, že čistý vývoz pozitívne prispieje k HDP, keďže dovoz by sa mal spomaliť viac ako vývoz, pričom naň sčasti bude mať pozitívny vplyv pokles reálneho výmenného kurzu eura.

Trh práce a verejné financie zasiahla kríza veľmi tvrdo

V rokoch 2009 – 2010 sa v rámci EÚ očakáva zvýšenie zamestnanosti o približne štvrt milióna pracovných miest a v rámci eurozóny o pol milióna, čo je podstatne menej ako 6 miliónov pracovných miest vytvorených v EÚ v rokoch 2007 – 2008 (z toho 4 milióny v eurozóne). Z tohto dôvodu sa v nasledujúcich dvoch rokoch predpokladá zvýšenie miery nezamestnanosti o približne 1 percentuálny bod. Nezamestnanosť v roku 2009 by tak v EÚ dosiahla 7,8 % a v eurozóne 8,4 % a v roku 2010 by sa ďalej zvyšovala.

Zhoršené vyhliadky sa očakávajú aj v súvislosti s verejnými financiami. Deficit verejných financií sa zvýši z menej ako 1 % HDP v roku 2007 v rámci EÚ na 1,6 % v roku 2008, 2,3 % v roku 2009 a 2,6 % v roku 2010, pričom posledné tri údaje vychádzajú z predpokladaného scenára bežného vývoja

bez politických zmien. V prípade eurozóny sa očakáva nárast deficitu na 1,3 % v tomto roku, 1,8 % v roku 2009 a 2 % v roku 2010. Postihnutá bude väčšina krajín, ale v podstatne odlišnej miere. Hospodárske vyhliadky zatiaľ neistota vyplývajúca z fiškálnych dôsledkov záchranných balíkov v oblasti financií.

Očakáva sa rýchly pokles inflácie

Dobrou správou je, že po dosiahnutí vrcholnej hodnoty inflácie sa očakáva jej náhly pokles na menej ako 2,5 % v roku 2009 a na 2,25 % v roku 2010 v EÚ (v eurozóne 2,2 % a 2,1 %). Súčasťou tejto prognózy je prehodnotenie údajov mierne nahor, ktoré už bolo uvedené v jarnej prognóze, pričom sa v ňom odráža prudké zvýšenie cien komodít v priebehu leta. Výrazné zníženie cien komodít v nedávnom období spoločne so značným oslabením vyhliadok rastu a súvisiacim uvoľnením situácie na trhu práce však podstatne znižuje riziko druhotných účinkov.

Prevaha rizík poklesu

Táto prognóza je spojená so značnou mierou neistoty a rizikami poklesu. Finančné napätie by sa mohlo ešte vystupňovať, mohlo by trvať dlhšie alebo by mohlo mať výraznejší vplyv na reálnu ekonomiku, čím by ešte viac rozširovalo refazec negatívnych spätných reakcií. To by následne posilnilo prebiehajúce nápravy niektorých trhov s nehnuteľnosťami a vyvíjalo tlak na bilanciu, čo by mohlo narušiť nevyhnutný proces znižovania zadlženosti vo finančnom sektore a prostredníctvom negatívnych účinkov súvisiacich s celkovým blahobytom a dôverou znížiť súkromnú spotrebu. Na druhej strane budú vzhľadom na zhoršovanie vyhliadok rastu budúce ceny komodít pravdepodobne skôr klesať ako rásť. Dosiahlo by sa tak uvoľnenie inflačných tlakov a väčšia vyváženosť rizík spojených s infláciou.

Podrobnejšia správa je k dispozícii na:

http://ec.europa.eu/economy_finance/thematic_articles/article13288_en.htm

Komisia začína rozsiahly plán na obnovu rastu a zamestnanosti s cieľom posilniť dopyt a ozdraviť dôveru v európske hospodárstvo

Európska komisia predložila podrobný plán, ktorý má podporiť zotavenie európskeho hospodárstva zo súčasnej hospodárskej krízy. Plán na obnovu vychádza z dvoch hlavných vzájomne sa posilňujúcich prvkov. Po prvé zahŕňa krátkodobé opatrenia, ktoré majú posilniť dopyt, zachovať pracovné miesta a napomôcť pri ozdravovaní dôvery. Po druhé ide o „rozumné investície“, ktoré majú v dlhodobom horizonte viesť k vyššiemu rastu a udržateľnej prosperite. Plán vyzýva na včasný, cielený a časovo obmedzený fiškálny stimul vo výške približne 200 miliárd EUR alebo 1,5 % z HDP EÚ, pričom sa využijú jednak vnútroštátne rozpočtové prostriedky (približne 170 miliárd EUR, 1,2 % HDP), ako aj rozpočtové prostriedky EÚ a Európskej investičnej banky (približne 30 miliárd EUR, 0,3 % HDP). Všetky členské štáty sú vyzvané, aby prijali zásadné opatrenia prospešné pre svojich obyvateľov a prospešné pre zvyšok Európy. Plán obnovy posilní a urýchli reformy, ktoré už prebiehajú na základe lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Plán zahŕňa rozsiahle opatrenia na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, ktoré majú pomôcť domácnostiam a priemyslu a zameriavajú pomoc na najzraniteľnejšie skupiny. V pláne sa predkladajú konkrétne opatrenia na podporu podnikania, výskumu a inovácie vrátane opatrení v oblastiach automobilového a stavebného priemyslu. Plán obnovy sa zameriava na zvýšenie úsilia v boji proti klimatickým zmenám a zároveň na tvorbu potrebných pracovných miest napríklad prostredníctvom investícií do energeticky efektívnych stavieb a technológií.

Výnimočné obdobia si vyžadujú výnimočné opatrenia. Pracovné miesta a blaho našich občanov sú ohrozené. Bezpríkladný postup, ktorý sa uplatnil pri koordinácii finančných trhov, musí Európa preniesť aj do reálneho hospodárstva. Tento plán obnovy je rozsiahly a odvážny, avšak zároveň strategický a udržateľný. Vychádza z návrhu Komisie z 29. októbra, ktorý bol prvým návrhom pomoci presahujúcim krízovú pomoc vo finančnom sektore a ktorý riešil problémy reálneho hospodárstva. Som rád, že tento návrh bol a je inšpiráciou pre opatrenia, ktoré odvtedy členských štátov plánujú.

Plán obnovy umožní v krátkom období udržať milióny ľudí zamestnaných. Môže zmeniť krízu na príležitosť vytvoriť rast bez negatívnych vplyvov na životné prostredie a viac a lepšie pracovné miesta v budúcnosti. Včasný, cielený a časovo obmedzený fiškálny stimul pomôže hospodárstvu, aby sa opäť posilnilo,

a to v rámci paktu stability a rastu. Rozumné investície do budúcich schopností a technológií urýchlia napredovanie Európy na základe lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť s cieľom dosiahnuť postavenie dynamického hospodárstva 21. storočia s nízkymi emisiami CO₂. Ak bude Európa reagovať rozhodne pri plnení tohto plánu obnovy, budeme sa môcť vrátiť na cestu udržateľného rozvoja a splatiť krátkodobé vládne pôžičky.

Ak nebudeme konať teraz, riskujeme vznik začarovaného kruhu recesie, ktorý bude mať za následok pokles kúpnej sily a daňových príjmov, rastúcu nezamestnanosť a ešte rozsiahlejší deficit rozpočtu.

Fiškálny stimul vo výške 1,5 % HDP

Týmto plánom obnovy sa aktivizujú všetky páky politiky. Plán zahŕňa koordinovaný fiškálny stimul vo výške približne 200 miliárd EUR alebo 1,5 % HDP, pričom na úrovni členských štátov ide o sumu približne 170 miliárd EUR (1,2 % HDP), o opatrenie v rámci ich rozpočtov, a na úrovni EÚ o približne 30 miliárd EUR (0,3 % HDP) v rámci rozpočtu EÚ a Európskej investičnej banky. Stimul zachová limity paktu stability a rastu pri využití úplnej flexibility, ktorú tento pakt ponúka. Členské štáty, ktoré začnú zavádzať balíky v súvislosti s fiškálnym stimulom, budú mať dvojakú výhodu: podnikatia nimi dopyt v rámci vlastných ekonomík a podnikatia dopyt v iných členských štátoch, čím poskytnú značnú podporu vlastným vývozcom. Koordinovaný postup bude mať znásobujúci efekt a predíde sa ním problémom vyplývajúcim z postupného prístupu.

Ako súčasť príspevku EÚ k tomuto stimulu plán navrhuje urýchlenie platieb do výšky 6,3 miliárd EUR v rámci štrukturálnych a sociálnych fondov. Na zlepšenie energetických spojení a širokopásmovej infraštruktúry Komisia zmobilizuje ďalších 5 miliárd EUR v období 2009 – 2010.

Európska investičná banka zvýši úroveň ročných zásahov v EÚ o 15 miliárd EUR v roku 2009 a o podobnú sumu v roku 2010.

Ochrana a tvorba pracovných miest

Najvyššou prioritou je ochrana európskych občanov pred najhoršími účinkami finančnej

krízy. Občania sú prvými, ktorých táto kríza zasiahne, či už ide o zamestnancov, domácnosti alebo podnikateľov.

Komisia navrhuje zjednodušiť kritériá na pomoc z Európskeho sociálneho fondu, zmeniť plánované použitie finančných prostriedkov a urýchliť zálohové platby od začiatku roku 2009 tak, aby členské štáty mali prístup k 1,8 miliardám EUR skôr. Členské štáty tak budú môcť posilniť politiky aktívneho pracovného trhu, zamerať pomoc na najslabšie skupiny, urýchliť opatrenia na podporu schopností a – ak je to nevyhnutné – zvoliť v tomto období úplné financovanie projektov zo strany Spoločenstva.

Okrem iných opatrení na urýchlenie uskutočňovania zásadných investičných projektov budú tiež k dispozícii prostriedky z kohézneho financovania vo výške 4,5 miliárd EUR, čo takisto prispeje k ochrane a tvorbe pracovných miest.

Preskúmajú sa spôsoby, ktorými by sa umožnilo Európskemu fondu na prispôbenie sa globalizácii (EGAF) konať rýchlejšie a ktoré by rozšírili jeho rozsah pôsobnosti s cieľom zachovať pracovné miesta, ako aj napomôcť pri hľadaní nových. Preskúma sa tiež rozpočet EGAF.

S cieľom podnietiť dopyt po práci vyzýva plán členské štáty, aby zvážili zníženie sociálnych odvodov zamestnancov pri nižších príjmoch a vyzýva Radu, aby pred jánom samitom Európskej rady v roku 2009 prijala navrhovanú smernicu, ktorou sa natrvalo zavádza znížená DPH pre služby náročné na ľudskú prácu.

Rozumné investície

Plán obnovy zahŕňa podrobné návrhy na vytvorenie partnerstiev medzi verejným sektorom – pri využití financovania zo strany Spoločenstva, EIB a členských štátov – a súkromným sektorom s cieľom posilniť prostredníctvom podpory inovácií čisté technológie: týmito technológiami sú európska iniciatíva pre ekologické automobily zahŕňajúca kombinované financovanie vo výške aspoň 5 miliárd EUR, európska iniciatíva pre energeticky efektívne budovy vo výške 1 miliardy EUR a iniciatíva pre „továrne budúcnosti“ v odhadovanej výške 1,2 miliardy EUR.

V celom pláne obnovy sa kladie dôraz na „rozumné investície“. Väčšie investície do vzdelávania a školení (resp. rekvalifikácie)

umožňujú ľuďom udržať si pracovné miesta a vrátiť sa na pracovný trh, a zároveň zvyšujú produktivitu. Investície do infraštruktúry a energetickej efektívnosti zabezpečujú prácu pre osoby zamestnané v stavebnom priemysle, šetria energiu a zvyšujú efektívnosť. Investície do ekologických automobilov pomáhajú chrániť planétu a poskytnú európskym podnikom vedúce miesto na vysoko konkurenčnom trhu.

Plán obnovy bude vychádzať zo zákona o drobnom podnikaní, aby sa tak poskytla ďalšia pomoc všetkým malým a stredným podnikom, okrem iného vo forme odstránenia požiadavky, aby mikropodniky pripravovali ročné účtovné závierky, zjednodušenia prístupu k verejnému obstarávaniu a zabezpečenia, aby verejné orgány uhrádzali faktúry do jedného mesiaca.

Plán tiež zahŕňa ďalšie iniciatívy na uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci spôsobom, ktorým sa zabezpečí maximálna flexibilita pri riešení krízy, pričom budú zachované rovnaké podmienky pre všetkých. Tieto nové opatrenia zahŕňajú balík na zjednodušenie, ktorým sa má urýchliť proces rozhodovania, dočasné zvýšenie „stropu bezpečného prístavu“ pre rizikový kapitál na 2,5 milióna EUR a dočasné rozšírenie rozsahu pôsobnosti členských štátov pri poskytovaní úverov podnikateľom.

Rovnovážny a diferencovaný prístup

Cieľom návrhu na fiškálny stimul je zabezpečiť, aby sa ho všetky členské štáty mohli zúčastniť a aby sa zároveň predišlo univerzálnemu prístupu, ktorý by vzhľadom na ich rozdielne

štartovacie pozície nemusel fungovať. Štáty, ktoré využili priaznivé obdobie na dosiahnutie stabilných verejných financií, majú najviac priestoru na manévrovanie.

Úroveň stimulu je rovnovážna. Na jednej strane je dostatočná na to, aby bol stimul účinný pri znižovaní nezamestnanosti a aby pomohol miliónom malých a stredných podnikov počas krízy. Na druhej strane táto úroveň predchádza takému trvajúcemu zadlženiu, ktoré by dlhodobo mohlo ohroziť hospodárske základy EÚ a viesť v budúcnosti k masovej nezamestnanosti.

Predpokladané obdobie trvania stimulu je obmedzené. Potom by členské štáty zhoršený stav rozpočtu mali zvrátiť. Od členských štátov sa bude požadovať, aby v rámci aktualizovaných programov stability alebo konvergenčných programov, ktoré sa majú predložiť koncom roka 2008, určili, akým spôsobom tieto opatrenia uskutočnia a ako zabezpečia dlhodobú udržateľnosť.

Štrukturálne reformy

Na urýchlenie a posilnenie obnovy, ako aj na predchádzanie budúcich kríz sa v pláne obnovy Komisie tiež navrhujú ambiciózne štrukturálne reformy prispôbené potrebám jednotlivých členských štátov. Niektoré z týchto reforiem budú doplnkom fiškálneho stimulu pri posilňovaní dopytu napríklad prostredníctvom zabezpečenia lepšieho fungovania trhov, a tým zvyšovania kúpnej sily spotrebiteľov. Správne štrukturálne reformy v spojení s rozumnými investíciami pomôžu členským štátom zlepšiť, na základe pokroku už dosiahnutého v rámci lisabonskej stratégie,

konkurencieschopnosť a získať silné postavenie pri splácaní pôžičiek. Takisto to umožní členským štátom vybudovať platformu pre udržateľný rast.

Plán posilňuje nástroje, ktoré zabezpečujú, aby členské štáty splnili svoje záväzky podľa lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. V rámci „kapitol o krajinách“, ktoré Komisia vydá 16. decembra ako súčasť svojho každoročného balíka lisabonskej stratégie, sa posúdi situácia v každom členskom štáte. Zahrnú sa v nich dodatočné návrhy odporúčaní podľa jednotlivých krajín, na schválenie ktorých Komisia vyzve počas jarého európskeho samitu. Bude to znamenať, že európski vedúci predstavitelia sa spoločne dohodnú na tom, čo každý členský štát musí individuálne uskutočniť na plnenie plánu obnovy, pričom zároveň zabezpečí strednodobú finančnú udržateľnosť, najmä prostredníctvom urýchlenia lisabonských reforiem na posilnenie konkurencieschopnosti.

Implementácia plánu

Komisia vyzýva hlavy štátov a predsedov vlád, aby na zasadnutí Európskej rady 11. a 12. decembra 2008 schválili plán obnovy a prejavili odhodlanie na spoločný a úzko koordinovaný postup. Toto umožní, aby sa Európa postavila na čelo globálneho rozhodujúceho postupu na podporu reálneho hospodárstva. Podobne ako jej vedúce postavenie v oblasti finančných trhov viedlo k dohode na samite skupiny G20 vo Washingtone 15. novembra 2008.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/index_en.htm

ŠTÁTNA POMOC

Z najnovšieho hodnotenia vyplýva, že členské štáty smerujú k lepšie cielej pomoci

Z najnovšej hodnotiacej tabuľky štátnej pomoci vypracovanej Európskou komisiou vyplýva, že členské štáty v čoraz väčšej miere využívajú možnosti ponúkané nedávno revidovanými pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci, aby boli schopné poskytovať lepšie zacielenú pomoc. V roku 2007 vyčlenili členské štáty na realizáciu horizontálnych cieľov priemerne 80 % svojej pomoci, v porovnaní s približne 50 % v polovici 90. rokov, keď došlo k zvýšeniu výdavkov na výskum a vývoj a environmentálnu pomoc. Vzhľadom na súčasnú finančnú krízu zabezpečili koordinované kroky členských štátov a Komisie rýchlu implementáciu schém pomoci pre finančný sektor v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci.

Komisárka pre hospodársku súťaž Neelie Kroes uviedla: „Veľmi vítam úsilie, ktoré členské štáty vynaložili v záujme poskytovania lepšie zacielenej štátnej pomoci. V porovnaní s 90. rokmi, keď bolo na horizontálne ciele poskytnutých 50 % pomoci, pôsobia údaje na úrovni 80 % veľmi pozitívne. V období spomalenia hospodárskeho rastu je ešte dôležitejšie, aby bola poskytovaná pomoc dobre zacielená“.

Za posledných 25 rokov sa celkový objem štátnej pomoci znížil z viac ako 2 % HDP v 80. rokoch na približne 0,5 % v roku 2007. Hodnotiacia tabuľka poukazuje na pokračujúci trend členských štátov poskytovať pomoc predovšetkým na horizontálne ciele. Zároveň však upozorňuje na skutočnosť, že v dôsledku nedávnej finančnej krízy sa môže podiel pomoci na

záchranu a reštrukturalizáciu v niektorých krajinách v roku 2008 výrazne zvýšiť.

Pomoc na prekonanie finančnej krízy

Koordinované kroky členských štátov a Komisie umožnili rýchlu implementáciu primeraných schém pomoci, na základe ktorých bolo možné reagovať na výzvy spojené s finančnou krízou, a to v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci. Mimoriadne okolnosti na trhu a značný počet notifikácií predstavujú pre Komisiu veľkú výzvu z hľadiska rýchleho riešenia týchto prípadov, ako aj z hľadiska zabezpečenia primeranosti opatrení a ich nediskriminačného charakteru. Vďaka dobrej spolupráci s členskými štátmi a promptnému zavedeniu zrýchleného postupu bola Komisia schopná reagovať na notifikácie a prijať príslušné rozhodnutia v rekordne krátkom čase – v niektorých prípadoch dokonca v priebehu 24 hodín.

Zjednodušenie

Reformy zavedené akčným plánom štátnej pomoci v roku 2005 prispeli k zvýšeniu počtu opatrení pomoci, ktoré nepodliehajú hodnoteniu Komisie ex-ante, a to na základe nariadenia de minimis alebo nedávno prijatého všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. To umožňuje Komisii zameriavať sa na prípady, ktoré najviac narúšajú hospodársku súťaž. Už v roku 2007, teda pred prijatím všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, predstavovali opatrenia pomoci poskytnuté na základe skupinových výnimiek 65 % všetkých opatrení pomoci, zatiaľ čo v roku 2002 to bolo 40

%. Tento trend sa však zatiaľ neprejavil v rovnakej miere na výdavkoch: v roku 2007 bolo 13 % celkovej pomoci poskytnutých na základe nariadenia o skupinových výnimkách (v porovnaní so 6 % v roku 2006). Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách umožňuje členským štátom poskytovať primeraný druh pomoci a najmä zjednodušiť prístup k finančným prostriedkom predovšetkým pre MSP, a tým efektívnejšie čeliť súčasnej finančnej a hospodárskej kríze.

Presadzovanie právnych predpisov

Hodnotiacia tabuľka uvádza aj pokrok v súvislosti s vrátením neoprávnene poskytnutej pomoci a pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom. Koncom júna 2008 bolo zaznamenaných 47 prejednávanych rozhodnutí o vrátení pomoci, zatiaľ čo na konci roka 2004 to bolo 93 prípadov. V skutočnosti bolo vrátených 7,1 mld. EUR, ako aj 2,4 mld. EUR vo forme úrokov. Znamená to, že ku koncu júna 2008 príjemcovia vrátili takmer 90 % celkového objemu neoprávnene poskytnutej alebo nezlučiteľnej pomoci, pričom koncom roka 2004 to bolo len 25 %.

Komisia sa domnieva, že presadzovanie právnych predpisov v oblasti štátnej pomoci vnútroštátnymi súdmi má veľký význam z hľadiska celkového systému kontroly štátnej pomoci. Z tohto dôvodu nedávno iniciovala verejné konzultácie týkajúce sa celého radu usmernení, ktoré by mali súdom členských štátov pomáhať pri uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html

PAS EU OBSERVER

KEY EUROPEAN ISSUES IN YOUR EMAIL

Menší objem a lepšie zacielenie štátnej pomoci: kľúčové údaje	Štátna pomoc v mil. EUR, 2007		Štátna pomoc ako % HDP, 2007		Podiel pomoci na HDP, vývoj 2002 – 2007 v % bodoch (1)		Podiel pomoci na horizontálne ciele ako % celkovej pomoci pre priemysel a služby, 2007	Podiel pomoci na horizontálne ciele ako % celkovej pomoci, vývoj 2002 – 2007 v % bodoch (1)
	Celková štátna pomoc okrem železničnej dopravy	Celková štátna pomoc pre priemysel a služby (t. j. okrem poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy)	Celková štátna pomoc okrem železničnej dopravy	Celková štátna pomoc pre priemysel a služby (t. j. okrem poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy)	Celková štátna pomoc okrem železničnej dopravy	Celková štátna pomoc pre priemysel a služby		
EU 27	64816	49214	0.53	0.40	-0.07	-0.08	80	14.0
EU 15	57694	45406	0.51	0.40	-0.04	-0.03	80	7.4
EU 12	7123	3808	0.81	0.43	-0.65	-0.85	77	44.5
Belgicko	1077	883	0.33	0.27	0.00	-0.01	100	-0.7
Bulharsko	391	27	1.35	0.09	0.07	-0.32	92	33.7
Česká republika	938	767	0.73	0.60	-1.76	-1.83	100	84.2
Dánsko	1405	1166	0.62	0.51	-0.10	-0.09	92	3.4
Nemecko	16229	14148	0.67	0.58	-0.13	-0.15	79	15.9
Estónsko	37	10	0.24	0.07	0.08	-0.01	100	0.8
Írsko	1093	603	0.59	0.32	0.01	-0.01	77	17.8
Grécko	729	551	0.32	0.24	-0.03	0.01	98	3.4
Španielsko	5371	4336	0.51	0.41	-0.05	-0.09	74	3.6
Francúzsko	9798	6889	0.52	0.37	-0.01	0.00	95	22.4
Taliansko	5096	3860	0.33	0.25	-0.08	-0.06	89	-11.9
Cyprus	107	63	0.40	0.24	-1.68	-1.41	95	38.2
Lotyšsko	204	42	1.02	0.21	0.66	0.06	100	17.1
Litva	177	50	0.63	0.18	0.13	-0.10	96	73.7
Luxembursko	72	46	0.20	0.13	-0.14	-0.07	100	0.0
Maďarsko	1434	879	1.42	0.87	0.34	-0.03	53	1.7
Malta	99	74	0.79	0.59	-0.35	-0.50	4	-2.9
Holandsko	2316	1355	0.41	0.24	-0.08	0.03	96	2.3
Rakúsko	1006	815	0.37	0.30	0.10	0.12	98	-21.0
Poľsko	1849	1261	0.60	0.41	-0.85	-1.04	89	62.8
Portugalsko	2138	2119	1.31	1.30	0.17	0.19	10	-9.0
Rumunsko	1426	296	1.17	0.24	-0.95	-1.24	36	15.5
Slovinsko	188	115	0.56	0.34	-0.01	-0.11	84	8.9
Slovensko	273	223	0.50	0.41	0.02	-0.05	76	13.9
Fínsko	2079	629	1.16	0.35	0.00	0.02	96	-0.4
Švédsko	3100	2932	0.93	0.88	0.44	0.44	99	-0.6
Spojené kráľovstvo	6185	5075	0.31	0.25	-0.03	0.00	62	-12.0
Nórsko	1819	1368	0.64	0.48	neuv.	neuv.	100	neuv.
Island	17	17	0.12	0.12	neuv.	neuv.	87	neuv.
Lichtenštajnsko	1	1	0.03	0.03	neuv.	neuv.	65	neuv.

REGULÁCIE

Komisia prijíma návrh na reguláciu činnosti ratingových agentúr

Európska komisia predložila návrh nariadenia o ratingových agentúrach. Tento návrh je súčasťou balíka návrhov na riešenie finančnej krízy, ktorý tvoria návrhy Komisie týkajúce sa dokumentu Solventnosť II, smernice o kapitálových požiadavkách, ako aj účtovníctva a systémov ochrany vkladov. Nové pravidlá sú koncipované tak, aby sa zabezpečila vysoká kvalita úverových ratingov a aby sa do týchto ratingov nepremietali konflikty záujmov, ktoré sa s vykonávaním ratingu bezprostredne spájajú.

Charlie McCreedy, komisár pre vnútorný trh a služby, uviedol: „Chcem, aby sa Európa v tejto oblasti ujala vedúcej úlohy. Náš návrh je niečím viac ako len pravidlami, ktoré sa uplatňujú v iných právnych systémoch. Tieto veľmi prísne pravidlá sú potrebné na obnovenie dôvery trhu v činnosť ratingových agentúr v rámci Európskej únie.“

V uvedenom návrhu sa ustanovujú podmienky udeľovania ratingov, ktoré sú potrebné na znovu získanie dôvery trhu a na zvýšenie ochrany investorov. Zavádza sa v ňom postup registrácie ratingových agentúr, ktorý európskym dozorným úradníkom umožní kontrolu činnosti ratingových agentúr, ktorých ratingy využívajú úverové inštitúcie, investičné podniky, poisťovne, poisťovacie a zaistovacie spoločnosti, systémy spoločného investovania a penzijné fondy v rámci Spoločenstva.

Ratingové agentúry budú musieť dodržiavať prísne pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby

- i) na ratingy nemali dosah konflikty záujmov,
- ii) ratingové agentúry neustále obozretne sledovali kvalitu metodiky ratingu a výsledkov tohto ratingu, a aby

iii) ratingové agentúry postupovali transparentne. Súčasťou návrhu je takisto systém účinného dohľadu, prostredníctvom ktorého budú európske regulačné orgány vykonávať dohľad nad ratingovými agentúrami.

Z nových pravidiel možno spomenúť tieto:

- Ratingové agentúry nesmú poskytovať poradenské služby.
- Uvedené agentúry nebudú môcť hodnotiť finančné nástroje, pokiaľ nebudú mať k dispozícii dostatočné množstvo kvalitných informácií, z ktorých budú môcť pri svojom hodnotení vychádzať.
- Agentúry budú musieť zverejniť modely, metodiku a základné predpoklady, z ktorých vo svojom hodnotení vychádzajú.
- Uvedené agentúry budú povinne uverejňovať výročnú správu o transparentnosti.
- Budú musieť zaviesť vnútorný mechanizmus kontroly na posúdenie kvality svojich hodnotení.
- V správnych alebo dozorných radách týchto agentúr by mali byť aspoň traja riaditelia, ktorých finančné ohodnotenie nebude závisieť od výsledkov hospodárenia danej ratingovej agentúry, a ktorí budú vymenovaní na jedno funkčné obdobie, ktorého dĺžka nepresiahne päť rokov. Bude možné ich odvolať len v prípade odborného pochybenia. Aspoň jeden z nich by mal byť odborníkom na oblasť sekuritizácie a štruktúrovaného financovania.

Niektoré z navrhovaných pravidiel sú založené na normách stanovených v kódexe Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere (IOSCO). Návrh Komisie dodáva uvedených pravidiel právne záväznú povahu. Komisia takisto navrhla prísnejšie pravidlá v prípadoch, v ktorých normy IOSCO nepostačujú na obnovenie dôvery trhu.

Komisia začala pripravovať návrhy právnych predpisov v uvedenej oblasti v lete roku 2007, kedy sa začali objavovať prvé náznaky nekalých postupov ratingových agentúr. Tento návrh je výsledkom dôkladného a komplexného posúdenia vplyvu, ako aj rozsiahlych konzultácií. K jeho vzniku výrazne prispel Výbor európskych regulačných orgánov cenných papierov a expertná skupina pre európske trhy s cennými papiermi, ako aj členské štáty, ECB, popredné ratingové agentúry a ďalšie zainteresované strany (profesijné združenia v odvetví poisťovníctva, cenných papierov a bankovníctva, poskytovatelia informácií atď.).

Súvislosti

V októbri roku 2007 ministri financií EÚ schválili súbor záverov týkajúcich sa riešenia krízy („usmernenia Rady Ecofin“), ktorého súčasťou bol návrh na posúdenie úlohy ratingových agentúr a riešenia prípadných nedostatkov. Na zasadnutí Európskej rady 20. júna a 16. októbra 2008 zaznela výzva na posilnenie pravidiel týkajúcich sa činnosti ratingových agentúr a dohľadu nad uvedenými agentúrami na úrovni EÚ, pretože obnovenie dôvery a riadneho fungovania finančného sektora sa stalo prioritnou úlohou.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/agencies/index_en.htm

EURÓPSKA KOMISIA A SLOVENSKO

Fond pre vonkajšie hranice na roky 2007 – 2013: Slovenská republika

Komisia prijala viacročný program v rámci Fondu pre vonkajšie hranice na roky 2007 – 2013 pre Slovenskú republiku v odhadovanej sume 10,3 milióna EUR spolu s prvými dvoma ročnými programami (2007 a 2008).

Podpredseda Komisie Jacques BARROT zodpovedný za portfólio „spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť“ uvítal prijatie prvého viacročného programu Fondu pre vonkajšie hranice. „Prijatím tohto viacročného

programu prejavila Slovenská republika svoje odhodlanie vybudovať spoločný integrovaný systém riadenia hraníc. Som presvedčený, že všetky vnútroštátne programy Fondu pre vonkajšie hranice posilnia schopnosť členských štátov účinnejšie spolupracovať pri

vytváraní interoperabilných systémov a reagovať na problémy kontroly hraníc v záujme EÚ v rýchlo sa meniacom globalizovanom svete.

Slovensko sa rozhodlo implementovať tri z piatich strategických priorít fondu:

A. postupné dobudovanie spoločného integrovaného systému riadenia hraníc;

B. budovanie informačných systémov potrebných na implementovanie právnych predpisov Spoločenstva v oblasti vonkajších hraníc a víz (VIS a SIS);

C. uplatnenie nástrojov Spoločenstva v oblasti vonkajších hraníc a víz, najmä kódexu schengenských hraníc a európskeho vízového kódexu.

Projekty financované v ročných programoch na roky 2007 a 2008 na Slovensku podporujú okrem iného:

- vnútroštátne prvky spoločných systémov EÚ: VIS a SIS,

- systematické kontroly osôb ukrytých v dopravných prostriedkoch na vonkajších pozemných hraniciach s Ukrajinou a na medzinárodných letiskách zakúpením najmodernejších detekčných prístrojov,

- odhaľovanie falošných cestovných dokladov inštalovaním zariadenia na kontrolu a overenie ich pravosti.

Kontext:

Fond pre vonkajšie hranice je jedným zo štyroch finančných nástrojov všeobecného programu „Solidarita a riadenie migračných tokov“, ktorý sa snaží o to, aby členské štáty prevzali spravodlivý podiel zodpovednosti, pokiaľ ide o zavedenie integrovaného riadenia vonkajších hraníc a uplatňovania spoločnej azylovej a prístahovaleckej politiky. Ďalšie tri fondy sú: Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, Európsky fond pre návrat a Európsky fond pre utečencov.

Fond pre vonkajšie hranice zriaďuje mechanizmus finančnej solidarity na podporu krajín, ktoré v prospech Spoločenstva znášajú trvalú a ťažkú finančnú záťaž v dôsledku uplatňovania spoločných noriem kontroly a sledovania vonkajších hraníc a vízovej politiky.

Celkový rozpočet tohto fondu na roky 2007 – 2013 je 1 820 miliónov EUR rozdelený takto:

1 543 miliónov EUR rozdelených medzi členské štáty na základe objektívnych kritérií vyjadrujúcich záťaž každého štátu súvisiacu s kontrolou vonkajších hraníc a vízovou politikou pre opatrenia v rámci vnútroštátnych programov,

109 miliónov EUR (6 %) priamo riadených Komisiou a určených pre opatrenia Spoločenstva,

108 miliónov EUR pre tranzitný režim v Kaliningrade realizovaný Litvou,

60 miliónov EUR pre osobitné opatrenia na strategických miestach vonkajších hraníc na základe analýzy rizík vykonanej agentúrou FRONTEX.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

http://ec.europa.eu/commission_barroso/barrot/index_en.htm

Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na obdobie rokov 2007 – 2013

Komisia prijala viacročný program Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín na obdobie rokov 2007 – 2013 v odhadovanej výške 4,6 milióna EUR, ktorý bude uplatňovať Slovenská republika, spolu s prvými dvoma ročnými programami (2007 a 2008).

Podpredseda Komisie Jacques BARROT zodpovedný za portfólio „spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť“ uvítal prijatie prvého viacročného programu Fondu pre integráciu. „Prijatím tohto viacročného programu dala Slovenská republika najavo svoje odhodlanie prispieť k lepšej integrácii príslušníkov tretích krajín“.

Slovensko sa rozhodlo zamerať na štyri strategické priority fondu:

A. zavedenie „Spoločných základných zásad pre politiku integrácie prístahovateľcov v Európskej únii“ do praxe;

B. vypracovanie ukazovateľov a metodík hodnotenia na posúdenie pokroku, úpravu politik a opatrení a uľahčenie koordinácie komparatívneho učenia;

C. budovanie kapacít v rámci politiky, koordinácie a budovanie medzikultúrnych znalostí v členských štátoch na rôznych úrovniach a rezortoch vlády;

D. výmenu skúseností, osvedčených postupov a informácií v oblasti integrácie medzi členskými štátmi.

Medzi projekty financované na Slovensku v rámci ročných programov 2007 a 2008 patria:

- jazykové kurzy pre nových štátnych príslušníkov tretích krajín,

- poradné centrá pre migrantov,

- vytvorenie indikátorov a realizácia evaluácií integračnej politiky.

Kontext:

Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín je jedným zo štyroch finančných nástrojov všeobecného programu „Solidarita a riadenie migračných tokov“, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby členské štáty prevzali na seba spravodlivý podiel zodpovednosti, pokiaľ ide o zavedenie

integrovaného riadenia vonkajších hraníc členských štátov Európskej únie a uplatňovanie spoločnej azylovej a prístahovaleckej politiky. Ďalšie tri fondy sú: Fond pre vonkajšie hranice, Fond pre návrat a Európsky fond pre utečencov.

Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín je vyjadrením dynamického procesu vzájomného prispôsobovania sa prístahovateľcov a rezidentov členských štátov.

Konkrétne:

- podporuje snahy členských štátov umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín pochádzajúcim z rozdielnych ekonomických, kultúrnych, náboženských, jazykových a etnických prostredí splniť podmienky pobytu a zjednodušiť ich integráciu do európskych spoločností a

- pomáha členským štátom rozvíjať a vykonávať vnútroštátne integračné stratégie vo všetkých aspektoch spoločnosti.

Celkový rozpočet tohto fondu na roky 2007 – 2013 je 825 miliónov EUR, ktoré sú rozdelené takto:

- 93 % medzi členské štáty: kľúč pre rozdelenie prostriedkov je vyjadrením solidarity a vychádza z počtu štátnych príslušníkov

tretích krajín legálne sa zdržiavajúcich v určitom členskom štáte,

- 7 %, s ktorými priamo hospodári Komisia a ktoré sú určené na akcie Spoločenstva. Výzva na predloženie návrhov pre akcie Spoločenstva na rok 2008 bude

uvyverejnená koncom tohto roka. Podporu by mali získať nadnárodné projekty, akými je napríklad nadväzovanie kontaktov, pilotné projekty, kampane na zvyšovanie povedomia, ako aj štúdie v oblasti integrácie.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

http://ec.europa.eu/justice_home/funding/integration/funding_integration_en.htm

http://ec.europa.eu/commission_barroso/barrot/index_en.htm

VZDELÁVANIE

Teraz už online: „Europeana“ - digitálna knižnica Európy

Europeana - multimediálna online knižnica Európy sa sprístupní verejnosti. Používatelia internetu z celého sveta odteraz na stránke www.europeana.eu získajú prístup k viac ako dvom miliónom kníh, máp, nahrávok, fotografií, archívnych dokumentov, malieb a filmov z národných knižníc a kultúrnych inštitúcií 27 členských štátov.

Europeana ponúka nové možnosti objavovania európskeho dedičstva – všetci milovníci literatúry, umenia, vedy, politiky, dejín, architektúry, hudby či filmov budú mať bezplatný a rýchly prístup k najväčším európskym zbierkam a veľdielam v jedinej virtuálnej knižnici prostredníctvom webového portálu dostupného vo všetkých jazykoch EÚ. A to je ešte len začiatok. V roku 2010 budú prostredníctvom Europeany dostupné milióny diel, ktoré sú dôkazom bohatstva európskej kultúrnej rozmanitosti. Digitálna knižnica bude mať interaktívne zóny, ako sú komunity pre špecializované záujmy. V období od 2009 do 2011 EÚ na tento projekt vyčlení približne 2 milióny EUR ročne. Okrem toho Komisia plánuje zapojiť do úsilia o rozšírenie európskej digitálnej knižnice aj súkromný sektor. Európsky parlament v septembri 2007 prevažnou väčšinou prijal uznesenie, v ktorom vyslovil podporu vytvoreniu európskej digitálnej knižnice.

Europeana umožňuje vyhľadávať a prezerať si zdigitalizované zbierky európskych knižníc, archívov a múzeí naraz. To znamená, že

používatelia sa môžu do hĺbky zaoberať rôznymi témami bez toho, že by museli hľadať a využívať viacero stránok alebo zdrojov.

Komisia začala prácu na Europeane v roku 2005 a úspešne ju zavŕšila v úzkej spolupráci s národnými knižnicami a inými kultúrnymi inštitúciami členských štátov, ako aj vďaka výraznej podpore zo strany Európskeho parlamentu. Europeanu prevádzkuje Nadácia Európskej digitálnej knižnice, ktorá spája hlavné združenia európskych knižníc, archívov, múzeí, audiovizuálnych archívov a kultúrnych inštitúcií. Zastrešuje ju Holandská národná knižnica - Koninklijke Bibliotheek.

Materiály pre Europeanu poskytlo viac ako 1 000 kultúrnych organizácií z celej Európy. Múzea ako Louvre v Paríži a Rijksmuseum v Amsterdame poskytli zdigitalizované obrazy a predmety zo svojich zbierok. Štátne archívy sprístupnili dôležité národné dokumenty a francúzsky Inštitút National de l'Audiovisuel poskytol 80 000 nahrávok, ktoré dokumentujú 20. storočie až k prvým nahrávkam z bojísk vo Francúzsku v roku 1914. Národné knižnice z celej Európy prispeli tlačenými materiálmi a manuskriptami vrátane zdigitalizovaných kópií významných kníh, ktoré svetu priniesli nové myšlienky.

V rokoch 2009 a 2010 sa z Programu EÚ pre výskum na výskum digitálnych knižníc vyčlení približne 69 miliónov EUR. Zároveň sa z Programu pre konkurencieschopnosť a

inováciu z časti pre informačnú spoločnosť pridelí približne 50 miliónov EUR na zlepšenie prístupu k európskemu kultúrnemu a vedeckému dedičstvu.

Súvislosti:

Európska komisia začala prácu na digitalizácii kultúrnych materiálov a ich sprístupnení online už v roku 2000. V období 2000 až 2005 spolufinancovala výskumné projekty a stimulovala lepšiu spoluprácu medzi členskými štátmi, ktoré chceli sprístupniť svoje kultúrne dedičstvo online.

Komisárka Viviane Redingová v júni 2005 určila digitálnu knižnicu ako pilotný projekt stratégie EÚ i2010 - Európska informačná spoločnosť pre rast a zamestnanosť. V septembri 2005 Komisia vytyčila opatrenia na sprístupnenie európskeho kultúrneho a vedeckého dedičstva všetkým. Komisia v auguste požiadala členské štáty, aby vystupňovali svoje úsilie a prispeli k Europeane, predovšetkým aby vyčlenili viac finančných prostriedkov na digitalizáciu a presnejšie vyčíslili, koľko materiálu plánujú zdigitalizovať.

Prácu Komisie na európskej digitálnej knižnici dopĺňala práca skupiny na vysokej úrovni, ktorú tvoria odborníci z verejného a súkromného sektora: z kultúrnych inštitúcií, priemyselného odvetvia IKT a držiteľov práv.

Ďalšie informácie možno nájsť na adrese:

<http://www.europeana.eu>

http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=4505

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P6-TA-2007-0416>

Na linke BRUSEL - BRATISLAVA

▪ **Audítori potvrdili zákonný stav účtovných kníh EÚ.** Európsky dvor audítorov vydal kladné vyhlásenie o vierohodnosti účtovných kníh EÚ. Dvor audítorov zároveň zistil, že väčšina platieb EÚ, ktoré boli kontrolované, bola správna, hoci v niektorých oblastiach sú ešte chyby príliš časté. Ide predovšetkým o výdavky na regióny EÚ a na zvýšenie zamestnanosti (politika súdržnosti), u ktorých sú granty spravované národnými orgánmi. Dvor audítorov odhaduje, že mimo tejto oblasti je minimálne 95 % platieb bezchybných.

▪ **Reforma telekomunikácií.** Komisia predložila nové znenia právnych predpisov, aby umožnila kompromis medzi Parlamentom a Radou. Nové právne znenia budú predmetom rokovania v Rade ministrov pre telekomunikácie 27. novembra. Ich stredobodom je nový, malý a nezávislý úrad európskych telekomunikačných regulátorov, ktorý by mal pomôcť Komisii dosiahnuť väčšiu jednotnosť pri regulačných opatreniach na telekomunikačných trhoch v EÚ. Očakáva sa, že nový regulačný rámec sa vo všetkých 27 členských štátoch EÚ stane právne záväzným do roku 2010.

▪ **Komisia predkladá svoj pracovný program na rok 2009.** Európska komisia prijala svoj legislatívny a pracovný program na rok 2009 s hlavnými iniciatívami, ktoré zamýšľa na budúci rok prezentovať. Komisia bude v roku 2009 pokračovať v iniciatívach, s realizáciou ktorých začala v posledných týždňoch a ktoré sú určené na riešenie finančnej krízy a vytvorenie európskeho rámca na zvrátenie hospodárskej recesie.

▪ **Polnohospodárstvo: kontrola stavu SPP pomôže poľnohospodárom čeliť novým výzvam.** Európska komisia víta politickú dohodu, ku ktorej dospeli ministri poľnohospodárstva EÚ v otázke kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky. Kontrolou stavu sa zmodernizuje, zjednoduší a zefektívni spoločná poľnohospodárska politika (SPP) a odstránia sa obmedzenia kladené na poľnohospodárov, čo im pomôže lepšie reagovať na signály z trhu a čeliť novým výzvam. Uvedenou dohodou sa okrem iného ruší povinné vyňatie ornej pôdy z produkcie, zvyšujú sa kvóty na mlieko, čo má postupne viesť k ich zrušeniu v roku 2015, a trhová intervencia sa mení na skutočnú záchrannú sieť. Ministri sa takisto dohodli na zvýšení modulácie, prostredníctvom čoho sa znížia priame platby poľnohospodárom a finančné prostriedky sa prevedú do fondu pre rozvoj vidieka. Toto umožní lepšie reagovať na nové výzvy a príležitosti, pred ktorými stojí európske poľnohospodárstvo, a medzi ktoré patrí zmena klímy, potreba lepšieho hospodárenia s vodou, ochrana biologickej rozmanitosti a výroba bio-energie. Členské štáty budú mať tiež možnosť pomôcť poľnohospodárom, ktorí sú producentmi mliečnych výrobkov v citlivých oblastiach, prispôbiť sa novej situácii na trhu.

▪ **Komisia dovoľí predaj „zahnutého“ ovocia a zeleniny.** Po tom, ako členské štáty Európskej únie odhlasovali na návrh Komisie zrušenie osobitných obchodných noriem pre 26 druhov ovocia a zeleniny, sa pravidlá týkajúce sa veľkosti a tvaru ovocia a zeleniny stanú históriou. Iniciatíva Komisie zbaví sa týchto noriem je hlavným prvkom jej prebiehajúceho úsilia usmerniť a zjednodušiť pravidlá EÚ a obmedziť byrokraciu.

▪ **Zaistenie energetickej budúcnosti.** Európska komisia navrhla rozsiahly energetický balík, ktorý má posilniť energetickú bezpečnosť v Európe. Komisia predkladá novú stratégiu na vytvorenie energetickej solidarity medzi členskými štátmi a novú politiku energetických sietí s cieľom podporiť investovanie do účinnejších energetických sietí s nízkymi emisiami uhlíka. Komisia navrhuje nový akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidaritu, v ktorom sa stanovuje päť oblastí, v ktorých je nutné viac konať, aby boli zabezpečené udržateľné dodávky energie. Navyše, cieľom balíka návrhov z oblasti energetickej účinnosti je úspora energií v kľúčových oblastiach, najmä posilnením právnych predpisov o energetickej účinnosti budov a výrobkov využívajúcich energiu a teda posilnením úlohy certifikátov o energetickej výkonnosti, ako aj inšpekčných správ o systémoch vykurovania a klimatizácie.

▪ **Širokopásmové pripojenie: Rozdiel medzi európskymi krajinami s najlepšou a najhoršou výkonnosťou sa znižuje.** Podľa správy, ktorú uverejnila Európska komisia, miera rozšírenia širokopásmového pripojenia v Európe naďalej rastie, z 18,2 % v júli 2007 až na 21,7 % v júli 2008. Zo správy takisto vyplýva, že rozdiel medzi krajinami EÚ sa znižuje, z 28,4 percentuálnych bodov v júli 2007 na 27,7 v júli tohto roku. Z údajov vyplýva, že so 17 miliónmi pevných širokopásmových pripojení zavedenými za rok sa vysokorýchlostný prístup k internetu v EÚ stále rozširuje a je stále rýchlejší, pričom sa začína presadzovať aj mobilné širokopásmové pripojenie, ktorého miera rozšírenia dosahuje 6,9 %. Tri štvrtiny širokopásmových pripojení v EÚ majú rýchlosť pripojenia 2 milióny bitov za sekundu (Mbit/s) a viac, teda rýchlosť, ktorá podporuje napríklad televízne vysielanie cez internet.